

Passacarrers 4

Rosa de Mayo

Joan Xamena Sastre

Federació Balear de Bandes de
Música i Associacions Musicals

A cura de Miquel Barceló Oliver i Joan Antoni Ballester Coll

La Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals
presenta la col·lecció:

Rosa de mayo

marxa de processó

Joan Xamena Sastre

A cura de **Miquel Barceló Oliver**
i **Joan Antoni Ballester Coll**

col·lecció **Passacarrers**

Directors de la col·lecció:

Miquel Barceló Oliver
Joan Antoni Ballester Coll

Consell Editorial de la col·lecció:

Tomeu Aulí Ginard
Joan Antoni Ballester Coll
Miquel Barceló Oliver
Joan Carles Julià Cuenca
Antoni Llofriu Prohens

Títols publicats:

1. **Desfile azul**, marxa
2. **¡Presente!**, marxa fúnebre
3. **Pregària al Sant Crist de l'Esperança**, marxa fúnebre
4. **Rosa de mayo**, marxa regular de processó

Títol de la col·lecció: Passacarrers
ISMN (col·lecció): 979-0-805475-18-9
bandesdesentaforades@gmail.com

Número: 4, *Rosa de mayo*
Autor: Joan Xamena Sastre
Revisors: Miquel Barceló Oliver i Joan Antoni Ballester Coll

1ª edició: març 2025

Edició: Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals
C. Sant Felip, 11 – 07260 Porreres – Illes Balears
federacio.balear.bandes@gmail.com

Disseny de la coberta: Joan Antoni Ballester Coll

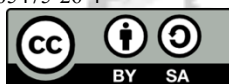
Imatge de la coberta: *Rosa centifolia foliacea*, gravat pintat d'una rosa de Pierre-Joseph Redouté (1759-1840)

Maquetació: Miquel Barceló Oliver

Textos context històric: Joan Antoni Ballester Coll i Miquel Barceló Oliver

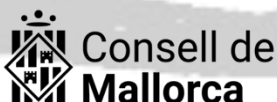
ISMN: 979-0-805475-25-7

Particel·les de Rosa de mayo
ISMN: 979-0-805475-26-4

Aquest treball està llicenciat sota CC BY-SA 4.0
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.es>

La publicació d'aquesta obra ha estat possible gràcies al suport rebut per part del Consell de Mallorca

col·lecció Passacarrers

Les bandes de música d'arreu de l'illa han acompanyat i acompanyen els principals moments de la vida del seu poble i, en molt casos, ho fan desfilant amb músiques originals i pròpies, que s'han convertit en inseparables de la celebració en si.

Aquestes músiques, que poden esser marxes fúnebres o de processó, però també pasdobles i marxes ràpides són d'àmbit molt local, ja que moltes d'elles són obra de músics o directors de les pròpies bandes que només han sortit del poble gràcies al moviment de directors o d'algun músic avantatjat. Per suposat que en la majoria dels casos es tracta d'obres manuscrites que s'han anat copiant infinites vegades i que hi podem trobar modificacions fetes pel distints directors per tal d'adaptar-se a la realitat de cada moment de la història de la banda.

La col·lecció **Passacarrers** neix per a contribuir a la conservació d'aquesta música feta per a tocar caminant. I, alhora, per a tractar de estendre-la fora dels seus respectius nínxols i aconseguir que es toquin arreu.

S'ha preparat una edició exclusivament digital, composta per una partitura completa per al director juntament amb les partícels en format apaïsat, preparades per a col·locar-les al faristol de marxa dels instruments.

Amb l'edició d'aquesta nova col·lecció, la Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals pretén estendre la música de passacarrers pròpia de les nostres bandes més enllà de les fronteres de cadascun dels pobles on es toquen, donar a conèixer aquestes obres i col·laborar a la preservació del llegat musical mallorquí.

Joan Xamena Sastre i *Rosa de mayo*

A Lluçmajor en els anys trenta hi havia una gran activitat musical i concertística. Un dels músics més reconeguts es deia Joan Xamena (Porreres 1904 – Lluçmajor 1964), tocava la trompeta, i segons alguns documents va dirigir la Lira Lluçmayorense, juntament amb Damià Font Monserrat, de malnom 'Peixet'. Xamena era propietari d'una sala de festes i fou el compositor d'un bon grapat d'obres.

Entre les composicions de Joan Xamena que es conserven a Lluçmajor en trobem tres per a desfilars, una per a cada ocasió. Es tracta de Desfile Azul, una marxa (de pas-doble) publicada com a primer número d'aquesta col·lecció; ¡Presente!, una marxa fúnebre, publicada en el segon número; i Rosa de mayo, una marxa regular de processó que és la publicam en aquesta ocasió.

Malauradament, la història darrera aquesta composició no ha arribat fins als nostres dies. Però el que si ens ha arribat és que aquesta composició sempre es tocava el dia de Pasqua.

Per tant, es tracta d'un a obra que es reservava per a un moment molt especial dins la tradició lluçmajorera.

A Lluçmajor, el Diumenge de Pasqua, es fa la celebració litúrgica al Convent de Sant Bonaventura, "l'Ofici", que inclou el "Sermó de l'Enganalla", on el predicador i l'organista es pretenen fer burla un a l'altre i que l'any 2016 fou declarat Festa d'Interès Cultural per part del Consell de Mallorca.

Acabat l'Ofici, es col·loquen dues filades d'homes, sortint pel portal lateral del convent, que desfilen seguits per la Banda de Música i, darrera, la figura de Jesús portada per quatre membres de la Confraria dels Seràfics. Tanquen la processó les autoritats religioses i civils del poble. Aquesta processó, arriba fins a la plaça d'Espanya, on es topa amb la desfilada femenina provinent de la Parròquia de Sant Miquel que porta la figura de la mare de Déu acompanyada per la colla de xeremiers.

Al llarg dels anys, la Banda de Música ha desfilat amb distintes marxes de processó, mentre durant tot el recorregut, tradicionalment, hi havia escopeters situats a les sales de les cases del recorregut que disparaven salves, escopetades, amb cartutxos de pólvora negra. Actualment ho sol fer amb *Solemnidad* de J. Pérez Ballester i *Reina del Cel* de G. Castellano, però antigament podien esser *Santos Lugares* de R. Dorado, *Santa Maria de Ripoll* de J. Lamote de Grignon o la que ens ocupa en aquesta ocasió, *Rosa de Mayo* de Joan Xamena.

Aquest ús de la marxa de processó també pot tenir a veure amb la seva inspiració, ja que dins la tradició cristiana, “Rosa de maig” o “Rosa de mayo” són noms en ambdós idiomes de la Mare de Déu, com podem llegir a aquesta primera estrofa del goig “A la Verge” de Josep Maria Puig Torralva:

*Mare de Deu, Senyora subirana,
Rosa de Maig, estela del mati,
D'orfens y desgraciats mare y germana,
Princesa celestial, llach cristali. (...)*

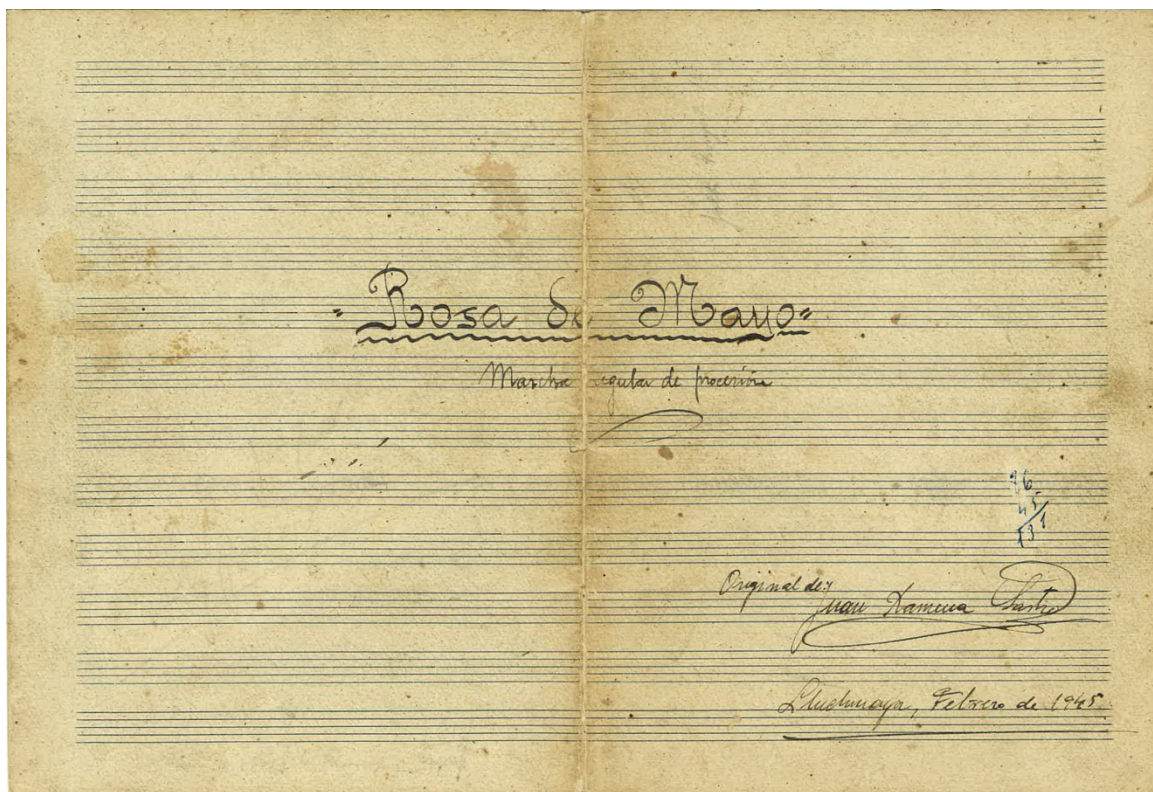
La rosa de maig, representa dins aquesta tradició cristiana “l’Amor de Déu”, fet de devoció per part d’algunes congregacions marianes. De fet, a l’hemisferi nord, el mes de maig es el mes de Maria, per als cristians, ja que aquests varen reescriure la història del calendari romà, on aquest mes, *Maius*, estava dedicat a la deessa *Maia*, que representava la fertilitat i la prosperitat, pròpies de la primavera. Aquesta deessa, mare del Déu Mercuri, també era coneguda com *Bona Dea*, la bona deessa entre d’altres noms, però sempre estava relacionada amb la primavera, la fertilitat, la castedat i la salut.

críteris d’edició

Aquesta edició està basada exclusivament en el material manuscrit als arxius de la Societat Cultural Musical i Recreativa Sa Música (Llucmajor). El gruix del material usat foren partitures manuscrites amb varies cal·ligrafies i papers de diferents èpoques.

En primer lloc, s’ha actualitzat la transposició als instruments habituals avui dia, canviant els papers de tuba o bombardí en si bemoll o de trompa en mi bemoll per d’altres en do o fa

respectivament. També s’ha realitzat una revisió general de notes i la homogeneïtzació de ritmes i matisos entre les diferents parts. A diferència d’altres peces de l’època, a aquesta marxa fúnebre no hem trobat parts per a saxòfon soprano ni per a clarinet baix. No obstant, s’ha preparat una partícula per a clarinet baix, que és còpia de la part de tuba.

Il·lustració 1. Portada manuscrita original de la marxa amb la signatura del compositor Joan Xamena Sastre, datada a Llucmajor el febrer de 1945.

agraïments

Els autors volen agrair a la Societat Cultural Musical i Recreativa Sa Música de Llucmajor l'haver obert les portes del seu arxiu històric als autors i, en aquest cas concret, l'haver facilitat les partitures que foren la base d'aquesta edició.

Per la seva part, la Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals desitja agrair al Consell de Mallorca el suport econòmic rebut.

Rosa de mayo

marxa regular de processó

Joan Xamena Sastre (1904 - 1964)

(♩ = 60) 1

Flauta
Flute

Oboè
Oboe

Reiquint
E♭ Clarinet

Clarinet Principal
B♭ Clarinet Principal

Clarinet 1
B♭ Clarinet 1

Clarinet 2
B♭ Clarinet 2

Clarinet 3
B♭ Clarinet 3

Clarinet Baix
Bass Clarinet

Saxòfon Alt 1
Alto Saxophone 1

Saxòfon Alt 2
Alto Saxophone 2

Saxòfon Tenor
Tenor Saxophone

Saxòfon Bariton
Baritone Saxophone

Trompeta 1
B♭ Trumpet 1

Trompeta 2
B♭ Trumpet 2

Fiscorn
Flugelhorn

Trompa 1
F Horn 1

Trompa 2
F Horn 2

Trombó 1
Trombone 1

Trombó 2
Trombone 2

Bombardí
Euphonium

Tuba

Caixa
Snare Drum

Bombo i Plats
Bass Drum & Clash Cymbal

This image shows a page from a musical score, likely for a symphony or concert band. The score is written for a large ensemble, including woodwinds, brass, and percussion. The instruments listed on the left are: Fl. (Flute), Ob. (Oboe), Req. (Recorder), Pral. (Praline), Cl. 1 (Clarinet 1), Cl. 2 (Clarinet 2), Cl. 3 (Clarinet 3), B. Cl. (Bass Clarinet), A. Sax. 1 (Alto Saxophone 1), A. Sax. 2 (Alto Saxophone 2), T. Sax. (Tenor Saxophone), Bar. Sax. (Baritone Saxophone), Tpt. 1 (Trumpet 1), Tpt. 2 (Trumpet 2), Fisc. (Fiscina), F. Hn. 1 (French Horn 1), F. Hn. 2 (French Horn 2), Tbn. 1 (Trombone 1), Tbn. 2 (Trombone 2), Euph. (Euphonium), Tba. (Tuba), Sn. Dr. (Snare Drum), and Perc. (Percussion). The score is written in 4/4 time and features various musical notations, including notes, rests, and dynamic markings such as *p* (piano), *mf* (mezzo-forte), and *p* (piano). The page is numbered 6 in the top left corner and 9 in the top right corner.

11

Fl.

Ob.

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax.

Bar. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Fisc.

F. Hn. 1

F. Hn. 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Euph.

Tba.

Sn. Dr.

Perc.

This image shows a page from a musical score, specifically page 17 as indicated by the number at the top left. The score is written for a large ensemble, including a full symphony orchestra and a concert band. The instruments are listed on the left side of the page, each corresponding to a staff. The notation includes notes, rests, and various musical symbols such as beams, slurs, and dynamic markings. The dynamics 'ff' (fortissimo) and 'fz' (forzando) are prominently displayed below several staves, indicating moments of increased volume or emphasis. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 2/4. The score is arranged in a standard Western format, with the conductor's part at the top and percussion at the bottom. The overall appearance is that of a professional music manuscript.

To Coda ☪ Fine

23 25

Fl. *p* *ff*

Ob. *p* *ff*

Req. *p* *ff*³

Pral. *p* *ff*³

Cl. 1 *p* *ff*³

Cl. 2 *p* *ff*

Cl. 3 *p* *ff*

B. Cl. *p* *ff*

A. Sax. 1 *p* *ff*

A. Sax. 2 *p* *ff*

T. Sax. *p* *ff*

Bar. Sax. *p* *ff*

Tpt. 1 *p* *ff*³

Tpt. 2 *p* *ff*³

Fisc. *p* *ff*³

F. Hn. 1 *p* *ff*³

F. Hn. 2 *p* *ff*³

Tbn. 1 *p* *ff*³

Tbn. 2 *p* *ff*

Euph. *p* *ff*³

Tba *p* *ff*

Sn. Dr. *p* *ff*

Perc. *p* *ff*

⊕ Coda

The image displays a page from a musical score, likely for a symphony or concert band. It is organized into two systems, each containing three measures of music. The instruments listed on the left include Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in E-flat (Cl. 1), Clarinet in B-flat (Cl. 2), Bassoon (B. Cl.), Saxophone in E-flat (A. Sax. 1), Saxophone in B-flat (A. Sax. 2), Tenor Saxophone (T. Sax.), Baritone Saxophone (Bar. Sax.), Trumpet 1 (Tpt. 1), Trumpet 2 (Tpt. 2), Fagott (Fisc.), Horn in E-flat 1 (F. Hn. 1), Horn in E-flat 2 (F. Hn. 2), Trombone 1 (Tbn. 1), Trombone 2 (Tbn. 2), Euphonium (Euph.), Tuba (Tba.), Snare Drum (Sn. Dr.), and Percussion (Perc.). The score is marked with dynamics such as *ff* (fortissimo), *p* (piano), and *pp* (pianissimo). The first system is labeled 'D.S. al Coda' and the second system is labeled 'Coda'. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and articulation marks.

36

Fl. *pp*

Ob.

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax.

Bar. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Fisc.

F. Hn. 1

F. Hn. 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Euph.

Tba

Sn. Dr.

Perc.

42

Fl.

Ob.

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax.

Bar. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Fisc.

F. Hn. 1

F. Hn. 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Euph.

Tba

Sn. Dr.

Perc.

pp

1. 48 2. D.C. al Fine

Fl. *pp*

Ob.

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax.

Bar. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Fisc.

F. Hn. 1

F. Hn. 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Euph.

Tba

Sn. Dr.

Perc.